

Apoteket i Ystad.¹

1699.

Staden nämnes första gången i början af 1240-talet. Den uppblomstrade genom fiske och handel på Tyskland, men gick med Hanseförbundets växande makt tillbaka. Den repade sig sedermera ånyo och var under senare hälften af 1500- och förra hälften af 1600-talet näst Malmö den mäst betydande staden i Skåne. Under förra hälften af 1600-talet närmade den sig raskt Malmö i välmåga.

Att tillgång till läkemedel fanns i staden är troligt. Åtskil- ligt tyder härpå.

Under tiden 1602—03 erlades två gånger betalning för begrafning i S:ta Maria kyrka af »apothickerens barn» och under samma tidrymd inköpte »apothickeren» en grafplats i samma kyrka. Denne apotekare var med säkerhet samme man, som under tiden 1604—25 sedermera omnämnes omväxlande under namnen »Michel apotheker» och »Michel Linderberg apotheker». Michel apotheker nämnes äfven d. 3 febr. 1625, då han erlade afgift för begrafning af ytterligare ett sitt barn. Han finnes d. 12 sept. 1643 antecknad såsom afliden, men förekommer icke i Ystads skattelängder för åren 1634—35. Han var gift minst två gånger, men ingendera hustruns namn finnes angifvet. Den ena hustrun dog 1622, hvilket år han d. 4 sept. betalte till kyrkan för hennes begrafning. Man vet äfven att hans änka gifte om sig med Claus Thomesön Holst, hvilken 1640 och 1643 nämnes som borgare i staden. Michel Lindenberg's enda barn med känt namn hette Thomas Michelsön. Han omtalas d. 12 sept. 1643 såsom omyndig och för hans fädernearf, 100 courantdaler, lämnades då säkerhet i styffaderns »gård på torget». Af kyrkoräkenskaperna synes framgå att han haft ännu 4 barn, hvilkas namn dock icke finnas angifna.

¹ En stor del uppgifter om Ystad och apotekarne där i äldre tider äro välvilligt ställda till förfogande af hofrättsrådet F. W. Grönwall.

Ännu ett par apotekare spåras i Ystad i midten af 1600-talet. I arfsskiftet år 1642 efter Jacob Christensön Aalborg kallas denne »Jacob Christensön Aalborg apotecker» och i bo-uppteckningen år 1667 efter dennes son Christen Jacobsön Aalborg, hvilken afled i april månad 1667, finnas upptagna »Kramwahrer och apoteckswahrer». I Ystads bytings dombok omnämnes d. 1 juni 1667 »Jytta, som tiener Apoteckaren» och tyder äfven detta på att en apotekare skulle hafva funnits i Ystad på denna tid.

Enligt uppgift i rådhusarkivet fanns emellertid 1696 i staden hvarken »medicus eller apotheck», men hos magistraten an-håller sedermera redan 1698 Petter Fuersen, »som är en skicke-lig persohn, den der af Collegio medico i Stokholm har godt vittnesbörd om sin capacitet, och dessutom af goda medel ett Apoteque att kunna fournera», att få anlägga apotek i Ystad. F. fick äfven d. 27 okt. 1699 Carl XII:s privilegium på inrät-tande af ett apotek i staden.

Det af Fuersen inrättade apoteket var inrymdt i fastigheten N:o 99 och 108, kv. Lars vid St. Östergatan, med nuvarande adressnummer 22. De gamla byggnaderna, korsvirkesbygg-nader från medlet eller slutet af 1500-talet, finnas ännu i täm-ligen godt skick kvar. Redan 1700 inflyttade F. i gården, som han i början förhyrde, men snart därpå, före 1706, inköpte. Apoteket kvarblef på samma plats tills i början af 1780-talet, då C. F. Bergh genom byte med handlanden Bengt Gråberg förvärfvade sig de fastigheter vid Stortorget, där apoteket än-nu är inrymdt.

Privilegiet var t. o. m. 1920 säljbart och har sedan 1921 att till fonden för apoteks innehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 5,000 kronor.

FUERSEN, PETTER. Född d. . . . 1670.

Föräldrar:

F. anhöll 1698 hos magistraten om tillstånd att få inrätta ett apotek i Ystad och erhöll d. 26 okt. 1699 äfven konung Carl XII:s stadfästelseprivilegium härå i hvilket det heter, »att såsom oss vår tro undersäte och Apothekare ährlig och för-

fares Peter Fuersen underdånigst tillkänna gifwer huru som han med General Lieutenantens och Gouverneuren Reenskiölds wettskap och tillåtelse, ärnar nedsättia sig utij Ystad och där sammastädes så väl till Borgerkapet och dhe resandes som den derom kring boende Landtmannens nytta och bästa inrätta ett Apothek anhållandes underdånigst att Wij honom till dess bättre fortsättiande med Wårt Privilegium därå täcktes benåda, Det så och emedan Wij utaf Wårt Collegij Medici inkombne underdånige berättelse i nåder förnimma, att han wederbörligen är blefwen examinerat och uti Apothekare konsten capabel och skickelig befunnen: Ty hafwe Wij till sådan dess underdåniga ansökning i nåder samtyckt och be-williat, eftersom Wij härmed och i kraft af detta Wårt öppna breef nådeligen efterlåta honom Peter Füersen att fa sättia sig neder uti Ystad och dersammastädes till Stadhens och det derom kring liggande landets bästa inrätta ett försvarligt och med alla Medicinaliske Materier wähl försedt Apotheck, wiliandes Wij, föruthan det att han äfwensom alla andre Apothekare här i Rijket skall wara frij för all borgelig tunga, jämwähl hafwa förunt honom Etthundrade dahl. Silfwermynts Tullfriighet ährligen på Medicinalier, som han til Apothekets förnödenhet låter inkomma, och på det han så mycket bättre må kunna försee sitt Apotek med duglige Medicamenter; Så skall ingen Krämare i Staden wara efterlätit att hafwa sådana Species till köp som Apothekarne egentligen tillhöra».

Fuersen synes hafva varit en dugande man, ty redan 1703 blef han vice rådman i staden och 1704 ordinarie.

Död d. 4 april 1715 och begr. vid altaret i S:ta Maria kyrka d. 15 maj s. å.

Gift d. 28 mars 1697 med ANNA MARIA GYLLENBOIJ, född d. . . . 1679, död d. 17 april 1718, begr. d. 25 april s. å. vid altaret i S:ta Marie kyrka, dotter till kaptenen vid Amiralitetet ERIK GYLLENBOIJ och ELISABEH H.

Barn: HEDVIG ELISABETH, född d. . . . 1699, död d. 14 jan. 1702; — ANNA MARIA, född d. 1 juni 1700, död d. 14 sept. 1712; — JOHANNA CHRISTINA, född d. 8 okt. 1701, död d. 2 febr. 1702; — JOHAN JÖRGEN, född d. 2 dec. 1703, död d. 2 nov. 1712; — HEDVIG SOFIA, född d. 24 mars 1706, död d. 13 okt. 1712; — ELISABETH CHRISTINA, född d. 12 aug. 1707, död d. 5 nov. 1712; — SOFIA LOVISA, född d. 23 sept. 1710, död

d. 19 okt. 1712. I K. biblioteket finnas begrafningsverser öfver makarne Fuersens i pesten 1712 aflidna 5 barn.

SCHWARTZ, ANDREAS. Född d. . . . 1683, döpt d. 2 okt. s. å. i Göteborg.

Föräldrar: Apotekaren å Enhörningen i Göteborg, ANDREAS SCHWARTZ, född d. . . . 1647, begr. d. 1 dec. 1695 i Göteborg, och ANNA MARIA TREUTIGER, född d. . . . 1660, begr. d. 12 aug. 1718.

S. tjänstgjorde som elev å faderns apotek i Göteborg och efter elevtiden i samma stad ännu 1715, hvilket år han är upptagen i skattelängden till 200 dlr smts skatt för honom tillhörig lösegendom.

Han blef år 1717 ägare af Ystads apotek, å hvilket han d. 27 juli 1721 erhöill privilegium.

Död d. 1 jan. 1730 i Ystad.

Gift 1) i Ystad d. 27 juni 1717 med ANNA MARIA GYLLENBOIJ¹, född d. . . . 1679, död d. 17 april 1718, änka efter företrädaren å apoteket PETTER FUERSEN.

¹ Anna Maria Gyllenboij testamenterade på sin dödsdag 1000 dlr smt till S:ta Mariæ kyrka i Ystad i och för uppsättande därstädes af en ny — den ännu befintliga — altaruppsats.

Å altarets baksida finnes sedan 1857 anbragt följande inskription: »Det hafwe wi undertecknade af salig fru Rådman:kan och Apothekerskan A. M. Gyllenboij hört wid hennes sunda förnuft och goda förstånd, samma morgon, då hon fick H. H. Nattward, hafwa utlätit sig wara sin yttersta vilja och af frivilligt uppsåt testamenterat och skänkt till Ystads S:ta Mariæ kyrka af sin ärftda och wälfångna egendom 1000 Dlr Silfwermynt, som hon begärt till en altartaflas uppsättande i samma kyrka med första måtte blifwa använda och att hennes förre mans och hennes eget namn deruppå måtte sättas till en åminnelse, det wi alle med wåre egna händers underskrifter och wanliga sigiller bekräftadt. Ystad den 17 April 1718.

Haquinus Lacander.

L. S.

Jacob Jönsson.

L. S.

Werificeras med begäran, att mitt namn derpå äfwen sättas måtte.

And. Schwartz.

Apothekare.

L. S.»

Altaret blef fullbordadt först efter 14 år och efter åtskilligt trassel med såväl And. Schwartz som dennes efterträdare Rossou.

Barn: PETER JOHAN, född d. 10 april 1718, död d. 14 april 1786. Rådman i Malmö.

2) med HELENA CATHARINA RAFN, född i Köpenhamn omkr. 1687, död d. 28 jan. 1763.

Barn: ANNA SOFIA, född d. 4 juli 1721, död d. . . . 1722, begr. d. 21 mars s. å.; — ANDREAS, född d. 1 juli 1723, död d. 13 april 1768. Apotekare i Ystad; — JOHAN ISRAEL, född d. . . . 1724, död d. 23 jan. 1786. Rådman i Ystad.

ROSSOU, FREDRICH. Född d. 11 jan. 1696 i Stockholm.

Föräldrar: Guldarbetaren JOHAN ROSSOU, född d. . . ., död d. . . ., och MARGARETA, född d. . . ., död d. . . .

R. tillträdde apoteket 1731 och var innehafvare af detsamma till sin död.

Han synes hafva varit en driftig apotekare. Då Linné 1749 under sin skånska resa besökte Ystad, besåg han äfven apoteket och dess materialkammare. Han beskriver äfven och uppräknar de därstädes förvarade djurdrogerna.

R. upptog 1746 utanför staden en hälsokälla, och inrättade här en tidvis af stadens inneånare mycket besökt hälsobrunn. Linné besiktigade källan och gaf densamma det vitsordet, att »vattnet hade en frisk åder, var lättdrucket och hölt ett tämmelig godt surbrunnsvatten, hvilket pröfvades med allehanda alterantibus och befanns ej hålla någon oart». Ännu i början af 1800-talet var »surbrunnen» rätt mycket anlitad af stadens inneånare, men sedermera förändrades den till utvårdshus och blef slutligen Folkets park, i hvilken hälsokällan ännu finnes kvar.¹

¹ Då det kan vara af intresse erfara, huru man i slutet af 1700-talet bedömde beskaffenheten af ett hälsovatten, må här anföras den analys, som utfördes på detsamma af stadsfysikus i Ystad Georg Henrik Baeyer och som finnes upptagen i dennes 1793 handskrifna arbete »Beskrifning öfwer Ystad» och där det heter: »Beträffande Surbrun här vjd Ystad, så blef den först upptagen år 1746 af då varande Apothekaren Fredrich Rossou, omgärdades och planterades med flera sorter träd och buskar; men denna hedrande inrättning har sedermera förfallit dels genom ofredande, dels genom efterlåtenhet.

Denna Surbrun är belägen på högra sidan landsvägen från Öster port till Norra Mölle-Backen, ungefär 1000 steg från staden, på en slät plan, vjd slutningen af en backe, hvarifrån sielfva staden med Sjön och de derj passerande stolta seglare, jemte de kring sidorne liggande frodiga Åkerfält med blomstrande Ängar formera et ganska behageligt utseende.

Huru vatnets kraft den tuden varit, vet iag icke emedan vjd min hitkomst

Död d. 20 juli 1755.

Gift d. 20 jan. 1731 med HELENA CATHARINA RAFN, född omkr. 1687, död d. 28 jan. 1763, änka efter företrädaren å apoteket ANDREAS SCHWARTZ.

Efter mannens död dref änkan apoteket genom provisor till 1758, då detsamma öfvertogs af styfsonen Andreas Schwartz.

år 1768 dess credit aldeles var förfallen, men sedan iag för 12 a 16 år sedan begynte undersöka denna Surbrun, har iag funnit dess egenskaper vara följande:

1:o Att vatnet i källan är ganska klart, och springer up genom 2 a 3 ådror af ren Sandbottn, samt har ingen märckelig färg.

2:o Då det squalpas i en bouteill, upkomma en hop Luftblåsor.

3:o Lukten är ganska subtile ej ruten, quäfuande eller hepatisk.

4:o Smakar något bläckaktig, stundom mer, stundom mindre, alt efter som Atmosferen är lättare eller tungare.

5:o Källan fryser ej om vintern och torckar ej ut om sommaren; Canalen huarigenom vatnet utrinner öfuer Ängen, är klädd med gulbrun Ochra.

6:o Genom prof med Lachmus Tinctur, giord med rent vatn och så utspädd at den var fult blå, småningom droppad i et glas friskt Surbruns vat'n, gjorde det i början blått, men märktes rodna efter hand vjd bottn, och blef sluteligen helt violette.

7:o Med Tinctura Gallarum (Gall-äple Tinctur), giord med Spiritu Vini rectificatissimo; då här af några droppar efter hand dröps i et glas friskt Bruns-vatn, gjorde det en fräsning eller fint gnistrande i vatnet; öfra ytan af vatnet blef ljusbrunt, men till slut antog en mera på mörk stötande Violette färg.

8:o Alkali Vegetabile fixum uplöst i destilerat vat, då här af slogs några droppar i ett glas Surbruns vatn, afskildes något hvitt imot bottn, men ej fullkomligen præcipiterades.

9:o Af Concentrerad Victriol-syra, försöktes några droppar, hvaraf visade sig liksom blåsor för momentet, med något gnistrande eller bornerande i glaset, utan fällning, men höjde smaken något, och satte en klar ljusbrun couleur på nedersta hälften af Vatnet.

10:o Med Mercurius Sublimatus corrosivus, uplöst i destillerat vatn, præcipiterades ganska litet hvitt på bottnen.

11:o Med Quick-Silfuer Solution af Salpetter Syra, merendels oförändrat.

12:o Med crystaliserat Bly-Socker formerades ljus-blå skyar, under nedfallandet till bottn, och blef sedan et mindre hvitt præcipitat.

13:o Syrupus Violæ l. Aquilegiæ (Viol-syrup) som ej fermenterat, drog sig åt bottn, och färgade vattnet mellan blått och grönt, men efter fler instilleringar blef det mera gräsgrönt.

14:o Koppar-Victriol gjorde vatnet först litet Opal-färgat men blef sedan blåaktigt.

15:o Victriolum Martis (jern-victriol), här af visade sig väl några blåsor vjd Victriolens fallande till bottn, fick sedan en gulbrun färg. Då dessa 2: sista Solutioner blandades tillhopa, blef någon fermentation, hvarefter en Ockra steg först till ytan af vatnet, med en hinna öfver, men avancerade småningom till bottnen, och blef lika med sielfva källans Ockra.

Flera proffer hafua i brist af erforderlig appareille icke kunnat anställas

SCHWARTZ, ANDREAS. Född d. 1 juli 1723 i Ystad.

Föräldrar: Apotekaren därstädes ANDREAS SCHWARTZ, född i Göteborg d. . . . 1683, död d. 1 jan. 1730, och hans andra hustru HELENA CATHARINA RAFN, född omkr. 1687, död d. 28 jan. 1763.

S. lärde yrket på faderns apotek och inköpte, efter åtskilliga års konditionerande, såväl inom som utom Sverige, 1754, efter aflagd apotekarexamen, »provincialapoteket» i Malmö, men försålde detsamma redan 1758 och öfvertog apoteket i Ystad. Han innehade apoteket till 1767, då han sålde detsamma till C. F. Bergh.

S. innehade jämväl den af styffadern anlagda surbrunnen och tyckes hafva varit intresserad för medicinalväxtodling. I sammanhang med den år 1758 företagna delningen af stadens gemensamma mark anhöll han hos magistraten att få till sin gård anslaget »ett eller två tunneland jord, som han till intet annat ändemåhl will bruka än at theruti till apothequets förnödenhet samt fleres tjenst så frö och plantera allahanda rötter och blomster med mera». Magistraten biföll d. 25 nov. 1758 denna begäran, »som dylika plantagier icke allenast äro högst nödige och nyttige, utan äfwen befallte». På grund däraf uppläts åt S. »2:ne uti östre Wång belägne jordstycken under N:ris 17 och 18, hvilka till thessa planteringar lära wara nyttigast och bequämligast, och hvilka herr apotequaren Andreas Schwartz och tillkommande ägare emot erläggande af then åsatta åhr-liga jordskylden till sin gård får bruka och nyttia ewärdeliga, dock under förbehåld att samma jordstycken [icke] till annat än slike plantagiers nyttjande får brukas och Disponeras».

Dessa åt S. upplätta jordstycken lägo i närheten af Surbrunnen.

Död d. 13 april 1768.

men så finner man likväl af (Experiment 1) at det är rent. Af (2 och 3 Exper.) at det innehåller Luft-Syra; (4, 7, 13, 15 Exper.) -at det innehåller jern; (6 och 15 Exper.) at det har Luft-Syra med något Alkali; (9 Exper.) at någon Kalk eller Magnesia är tillstädes, soluerad med Luft-Syra; (5 Exper.) liknar mycket andra Mineralkällor.

Detta vattn har med förmon nyttjats af dem som haft svag mage och matsmältning. Det stärcker Nerverna, befordrar Öpning, afskölljer Slem och Rosaktiga skärpor, har visat nytta mot hiertklappning, Sprittningar, Moder-passion, Gikt och rheumatismer; äfven hos dem som varit oordentligt reglerade. De Brunsgäster, som i senare åren nyttjad denna Brunn, säga sig häraf blifvit mera soulagerade för sina Gikt-krämpor, än af Pyrmonter vatn.

Gift 1754 med EVA CHARLOTTA DIEDERICH, född d. . . . 1732, död d. . . ., dotter till apotekaren CHRISTOFFER DIEDERICH och ADELGUNDA DOROTHEA KEHLER, gift första gången med apotekaren CARL HELLSTEDT.

Barn: ANDREAS, född d. 30 mars 1755 i Malmö, död d. 25 sept. 1808. Kyrkoherde i St. Köpinge; — ADELGUNDA CHARLOTTA, född i Ystad d. 15 aug. 1859, död d. 25 aug. 1762.

BERGH, CARL FREDRIC. Född d. . . . 1741 i Landskrona.

Föräldrar: Packhusvaktmästaren NILS BERGH, född d. . . ., död d. . . ., och CHRISTINA RUSCH, född d. . . ., död d. . . .

B. förlorade tidigt sina föräldrar, hvarefter han upptogs som fosterson af morbrodern, prosten Nicolaus Rusch i Broby. Antogs 1754 till elev å apoteket Lejonet i Landskrona, hvarest han kvarstannade i sju år. Konditionerade sedan som studiosus å apotek i Stockholm och Örebro och inköpte 1767 apoteket i Ystad samt examinerades 1768 med Collegii medici tillåtelse och under öfverinseende af medicinska fakulteten i Lund till apotekare af apotekaren i Lund, med. d:r Daniel Fredrik Kehler och apotekaren i Malmö Peter Magnus Kjellström. Han skötte sitt apotek med nit och skicklighet och anlade därjämte plantager för odling af medicinalväxter samt insamlade vildt växande örter till sådant omfång, att han kunde förse även andra apotek i riket med droger.¹ År 1796 försålde han apoteket till apotekaren Anton Fastberg.

Död d. 17 okt. 1798 i Ystad.

Gift d. 18 juni 1771 i Ystad med BARBARA MARGARETHA SOMMAR, född d. 30 aug. 1751, död d. 20 jan. 1795 i Ystad, dotter till handlanden i nämnde stad FRANS PETER SOMMAR och DOROTHEA CATHARINA HALLING.

¹ Följande droger omnämnas af Baeyer i hans »Beskrifning öfwer Ystad hafva odlats af Bergh:

Abrotanum	Bistorta	Imperatoria	Rosa rubra
Aconitum	Carduus Bened.	Lavendula	Raponticum
Allium	» Mariæ	Levisticum	Rheum Palmat.
Althæa	Cerefolium	Matricaria	ostindic.
Anethum	Cochlearia	Melissa Citrin.	Ruta
Angelica	Enula	Mentha Crispa	Sabina
Aquilegia	Foeniculum	» Piperitides	Salvia
Arum	Foenum Græcum	Mezereum, Daphne	Scorzonera Hispan.
Basilicum	Glycyrriza	Papaver albus	Valleriana Major
Betonica	Hyssopus	Paeonia	Viola Odorata.

Barn: DOROTHEA CHRISTINA, född d. 16 juni 1772, död d. 6 juli s. å.; — DOROTHEA CATHARINA, född d. 24 aug. 1773, död d. 22 febr. 1850, gift d. 3 aug. 1791 med akademiapotekaren i Lund MAGNUS COLLIANDER, född d. 5 sept. 1757 död d. 30 aug. 1807; — ANNA HELENA, född d. 15 febr. 1775, död d. 2 maj s. å.; — MARIA CHRISTINA, född d. 21 febr. 1776, död d. 15 sept. 1838, gift d. 18 mars 1798 med handlanden i Ystad JACOB LUDVIG LUNDH; — JÖNS PETER, född d. 13 nov. 1777, död d. 30 juli 1864. Tullkontrollör i Höganäs; — NICLAS, född d. 28 aug. 1779, död d. 3 juni 1844. Handlande i Ängelholm; — ANNA SOFIA, född d. 12 juli 1781, död d. 25 mars 1851 i Vänersborg, gift d. . . . 1800 med regementsläkaren vid Västmanlands regemente, öfverfältläkaren, med. dr CARL NICLAS ZETHERMAN, född d. 18 juni 1774, död d. 16 juni 1821; — FREDRIKA MARGARETHA, född d. 5 aug. 1789, död d. 9 jan. 1848, gift d. 13 sept. 1812 med sedermera registratorn i K. justitierevisions-expeditionen, förste expeditionssekreteraren ANDERS HENRIK HELLMAN, född d. 7 febr. 1777, död d. 20 maj 1856.

FASTBERG, ANTON. Född d. . . . 1763 i Trälleborg.

Föräldrar: Kyrkoherden i Simrishamn NICOLAUS BENEDICTUS FASTBERG, född d. 11 dec. 1712, död d. 24 aug. 1790, och CATHARINA MARIA BAHRON, född d. . . . 1734, död d. 7 maj 1814.

F. var elev å apoteket i Simrishamn 1776 och konditionerade som farmacie studiosus från 1781 till 1784 hos apotekare Lökk i Uppsala samt därefter på apotek i Stockholm. Aflade apotekarexamen 1796 och inköpte s. å. apoteket i Ystad. Försålde apoteket 1805 och flyttade till sin egendom Tobbisborg vid Simrishamn. Jämväl Fastberg hade medicinalväxtodling. Antagligen öfvertog han genom köpet Berghs plantage, ty i en år 1797 dagtecknad handskrift af sin Ystadsbeskrifning omnämner Bæyer apoteket i Y. och plantagerna med alldeles samma ord, som i den år 1793 skrifna, med undantag att namnet på apotekaren är utbytt från »Carl Fredrik Bergh» till »Fastberg».

Död d. 8 aug. 1816 å Tobbisborg.

Gift d. 28 okt. 1796 med SIBILLA CATHARINA GRAM, född d. 11 nov. 1765, död d. 19 sept. 1830, dotter till kyrkoherden i Löderups och Hörups församlingar af Lunds stift, kontraktsprosten JOHAN GRAM och JANNICKA SOFIA BROOMÉ.

Barn: JOHANNA CATHARINA, född d. 23 april 1799, död d.

9 maj 1860. Gift [1) d. 12 juli 1816 med prosten och kyrkoherden i Kristianstad fil. d:r CARL ANTON HERSLOW, född d. 25 mars 1772, död d. 28 okt. 1827. [2) d. 25 nov. 1831 med landssekreteraren i Kristianstads län, lagmannen JOHAN NYMAN-BRÄKENHJELM, född d. 17 aug. 1792, död d. 20 juni 1850.

AULIN, GUSTAF. Född d. 1 okt. 1777 i Brösarp, Malmöhus län.

Föräldrar: Mantalskommissarien GUSTAF HERMAN AULIN, född d. . . . 1722, död d. . . . 1782, och SOFIA CATHARINA BRUZELIUS, född d. 31 jan. 1741, död d. 31 jan. 1821.

A. erhöll åren 1785—92 undervisning i Ystads skola och blef 1793 antagen till elev hos apotekaren Colliander i Lund. Aflade 1796 farmacie studiosi-examen samt kvarstannade i Lund till 1799, då han reste utomlands och konditionerade där sex år å apotek, dels i Hannover och dels i Randers i Danmark. A. köpte 1805 apoteket i Ystad, undergick 1807 apotekarexamen samt erhöll privilegium å apoteket d. 26 maj 1808.

Död i Ystad d. 8 maj 1834.

Gift d. 21 febr. 1808 med FREDRIKA ELISABETH GIUTZELKE, född d. 9 mars 1788 i Ystad, död d. 29 sept. 1834, dotter till handlanden i Ystad JACOB EMANUEL GIUTZELKE och FREDRIKA BRYNING.

Barn: JACOB EMANUEL, född d. 1 sept. 1808, död d. 8 okt. 1855 i Stockholm. Farmacie studiosus; — GUSTAF EDVARD, född d. 13 april 1810, död d. 15 nov. 1857 i Malmö. Garfvare i Landskrona; — FREDRIKA, född d. 29 jan. 1812, död i Ystad d. 24 juni 1834; — HERMAN VICTOR, född d. 13 april 1814, död d. 13 jan. 1830; — AUGUST, född d. 25 mars 1816, död d. . . . Bagare i Trälleborg; — SOFIA LOVISA, född d. 29 okt. 1818, död d. 31 maj 1900, gift i Stockholm d. 17 sept. 1851 med kaptenen vid K. Västmanlands regemente, sedermera majoren i armén och fäktmästaren vid Uppsala universitet CONSTANTIN AUGUST OSBECK, född d. 12 okt. 1808, död i Uppsala d. 1 jan. 1871; — MARIA CHRISTINA, född d. 5 juni 1821, död d. . . ., gift på Hagebyholm vid Sigtuna d. 3 febr. 1857 med kontorsskrifvaren vid Statens järnvägars statistiska kontor ANDERS MATHIAS ALFRED BRORSTRÖM, född d. 3 april 1821, död d. 4 juli 1899; — ADOLF LUDVIG, född d. 24 mars 1824,

död d. . . . Garfvare i Landskrona; — CARL JOHAN, född d. 25 juni 1826, död d. 14 okt. 1869. Färgare, sedermera vaktmästare vid Serafimerlasarettet i Stockhotm.

THULIN, GUSTAF OTTO. Född d. 4 nov. 1796 i Ystad. *Föräldrar*: Öfvertullinspektoren ANDERS THULIN, född d. . . . 1747, död d. . . . 1821, och BRITA CHRISTINA TAUSON, född d. . . . 1762, död d. . . . 1844.

T. genomgick läroverket i Kristianstad och antogs till elev å apoteket Enhörningen i Göteborg 1812. Aflade därstädes farmacie studiosi-exämen 1816 och konditionerade åren 1818—20 å apoteket Nordstjärnan i Stockholm samt absolverade d. 25 maj 1818 apotekarexämen. Han blef s. å. föreståndare för apoteket Enhörningen i Göteborg, inköpte 1823 apoteket i Kungsbacka och erhöll s. å. d. 15 maj privilegium å det-samma. Under sin tid i Kungsbacka anlade T. en brunns- och badinrättning vid Brandshult i Släps socken i Halland och valdes 1828 till rådman i staden. År 1835 sålde han apoteket och inköpte Ystads apotek samt erhöll privilegium därå d. 30 maj 1835. Afyttrade 1844 apoteket till apotekare Anders Borg och var åren 1844—47 ägare af och bosatt å egendomen Horshaga i Västergötland, men blef 1846 ånyo apoteksinnehafvare, i det han s. å. inköpte apoteket Kronan i Göteborg, hvarå han d. 11 maj 1847 erhöll privilegium. Försålde nämnda apotek 1856 och flyttade därefter till egendomen Sofielund i Rödeby socken, Blekinge.

Död därstädes d. 14 juni 1865.

Gift d. 27 maj 1830 med JOHANNA MARIA HALLING, född d. 7 jan. 1801 i Göteborg, död d. . . . 1884, dotter till tullinspektoren JOHAN MAGNUS HALLING och CHRISTINA CATARINA GRIMBECK.

Barn: IDA MARIA, född d. 12 juli 1832, död d. . . .; — OTTO MAURITZ, född d. 27 sept. 1834, död d. 1 dec. 1901. Fil. dr., svensk vice konsul i Helsingör; — AMANDA CHRISTINA, född d. 19 febr. 1836, död d. 4 aug. 1836; — ANDERS BERNHARD, född d. 17 febr. 1837, död d. 3 aug. 1896. Regementsläkare vid K. Hallands bataljon, stads- och fängesläkare i Kungsbacka; — CARL ROBERT, född d. 17 april 1838, död d. . . . 1877. Landtbruksbokhållare, kontorskrifvare vid flottan; — JOHAN JULIUS, född d. 2 maj 1839, död d. 27 maj 1889. Bokhållare; —

GUSTAF VILHELM, född d. 2 maj 1839. död d. . . . Pharmacie studiosus; — HANS THORE HENRIK, född d. 6 okt. 1840, död d. . . . 191 . . . Kapten i K. Karlskrona grenadierregementes reserv; — FRITZ OSCAR, född d. 22 aug. 1842, död d. 14 nov. 1869. Civilingenjör.

BORG, ANDERS. Innehade apoteket i Ystad åren 1844—55. (Se under apoteket Hjorten i Örebro sid. . .)

SMITH, JOHAN GUSTAF. Född d. 31 juli 1817 i Strömstad.

Föräldrar: Handlanden JOHAN GUSTAF SMITH, född i Strömstad d. . . . 1783, död d. 22 aug. 1834, och ANNA BRITA BOMAN, född d. . . . 1793, död d. . . . 1822.

S. erhöill enskild undervisning och antogs d. 1 juni 1832 till elev å Strömstads apotek med fyra års lärotid. Då hans principal, apotekaren Kjellén, d. 22 aug. 1834 afled i kolera samt någon examinerad provisor under dåvarande svåra förhållanden icke kunde anskaffas, skötte S., ehuru endast elev, under fem månaders tid med sundhetskolegii tillstånd och under tillsyn af provinsialläkaren i Strömstad, ensam apoteket, intilldess detsamma öfvertogs af ny ägare. Med anledning häraf medgaf sundhetskolegium att Smith skulle få aflägga farmacie studiosi-examen redan 1835, alltså ett år tidigare än det fyra-åriga elevkontraktet bestämde. S. konditionerade därefter till hösten 1839 hos apotekarne N. O. Strandberg och I. H. Fors-hæll å Svanen i Lund samt var den senare därunder behjälplig med iordningställande af den »Carlsbader-brunninrättning», som af honom anlades på Helgonabacken. Han skötte äfven densamma under de första åren och inskrefs höstterminen 1839 vid farmaceutiska institutet där han 1841 aflade apotekarexamen. Var därefter anställd å apoteket Tre kronor i Karlskrona till sommaren 1843, då han hösten samma år för hälsans vårdande anträdde en särdeles omväxlingsrik tvåårig sjöresa, hvarunder han besökte Boston, Newyork, Washington, Alexandria, Antwerpen, Brüssel m. fl. ställen. Under vistelsen i Newyork blef han erbjuden en särdeles fördelaktig anställning hos en därvarande större drogfirma, men antog ej anbudet utan företog i stället tillsammans med en tysk farmaceut en botanisk

exkursion uppåt Hudsonfloden. Efter hemkomsten hösten 1845 tog han plats å apoteket Lejonet i Stockholm och tillträdde 1846, efter afslutadt köp, apoteket i Trälleborg, som han sedermera försålde 1854. Året därefter blef han ägare af apoteket i Ystad, som han, jämte det 1871 anlagda medikamentsförrådet i Skurup, innehade till dess han 1882 öfverlät apoteket på sonen, apotekaren Anders Vilhelm Salomon Smith.

Under studietiden vid farmaceutiska institutet 1839—41 tillhörde S. en bland kamraterna bildad och på sin tid i många af hufvudstadens kretsar gärna hörd sångkvartett. Han erbjöds därjämte genom förste hofsångaren I. Berg engagement vid k. teaterns lyriska scen såsom förste tenor, men ansåg sig böra afböja detta anbud och kvarstannade i yrket.

Smith var en synnerligen dugande apotekare och en god husbonde samt mycket anlitad i enskilda och kommunala värf. Han var sålunda sedan 1858 ledamot af Skånes enskilda banks direktion och var, efter det att nämnda banks hufvudkontor 1876 blifvit flyttadt till Malmö, under lång tid chef för bankens afdelningskontor i Ystad. I nämnda stad var han i många år stadsfullmäktig, ledamot af kyrkorådet och af styrelsen för Ystads stads sparbank samt inspektor för stadens då femklassiga allmänna läroverk. Under åren 1863—69 var han landstingsman samt sedan år 1863 ledamot och från 1870 i flera år ordförande i drättselkammaren i Ystad. Under åren 1885—87 representerade han städerna Ystad, Trälleborg och Skanör i riksdagens andra kammaren, således äfven vid den minnesrika majriksdagen sistnämnda år.

Smith höll ett gästfritt hus och var en förbindlig värd. Ännu in i sin ålders höst lät han då och då i familjekretsar höra sin vackra tenor. Han var ock en hjälpsam man och praktiskt anlagd, hvarför hans råd och hjälp ofta anlidades och ägde inom staden Ystad och dess omnejd ett stort och berättigadt anseende.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1871.

R. V. O. 1867.

Död d. 4 aug. 1896.

Gift d. 14 dec. 1848 med AUGUSTA CHARLOTTA WILHELMINA BRUZELIUS, född d. 14 dec. 1826, död d. 27 nov. 1908, dotter till historieskrifvaren, fil. d.r, prosten MAGNUS BRUZELIUS i Löderups och Hörups församlingar och SOFIA WILHELMINA JOHANSSON.

Barn: MAGNHILD HILDA JOHANNA, född d. 14 mars 1851, gift d. 18 nov. 1874 i Ystad med löjtnanten vid K. Skånska dragonregementet AXEL FREDRIK HORNEY, född d. 16 sept. 1846, död d. . . . 1922; — ANDERS VILHELM SALOMON, född d. 6 maj 1853. F. d. apotekare i Ystad; — HILMA ELVIRA AUGUSTA, född d. 2 febr. 1856, gift [1] d. 9 jan. 1874 med possessionaten PETER HJALMAR SYLVAN, född d. 14 juli 1848, död d. 21 mars 1897, [2] d. 24 sept. 1898 med landshöfdingen i Malmöhus län grefve ROBERT DE LA GARDIE, född d. 7 maj 1858; — GUSTAF EDVARD MAGNUS, född d. 4 febr. 1861 i Ystad. Jur. kand., vice häradshöfding, f. d. protokollssekreterare.

SMITH, ANDERS VILHELM SALOMON. Född d. 6 maj 1853 i Trälleborg.

Föräldrar: Apotekaren JOHAN GUSTAF SMITH, född d. 31 juli 1817 död d. 4 aug. 1896, och AUGUSTA CHARLOTTA VILHELMINA BRUZELIUS, född d. 14 dec. 1826, död d. 27 nov. 1908.

S. genomgick Ystads femklassiga elementarläroverk samt antogs d. 1 juni 1868 till elev å apoteket i Ystad, där han d. 13 aug. 1871 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter till den 1 sept. s. å. å nämnda apotek och inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 19 maj 1874 aflade apotekarexamen. Blef 1882 efter fadren genom köp ägare af apoteket i Ystad, som han innehade till dess han d. 1 april 1917 försålde detsamma till legitimerade apotekaren C. H. Lindahl.

Innehade från d. 31 mars 1882 medikamentsförrådet i Skurup tills detsamma genom K. brevet d. 16 mars 1917 förändrades till själfständigt apotek.

S. var under flera år ledamot af stadsfullmäktige och en del andra institutioner i Ystad och är därjämte ordförande eller styrelseledamot i ett flertal järnvägsföretag och banker.

I likhet med fadern rikt musikaliskt begåfvad har S. skapat sig ett stort namn såsom oratorie- och konsertsångare. Han deltog under sommaren 1876 i Uppsalakörens sångarfärd till London, Brüssel m. fl. städer samt tillhörde sommaren 1878 Uppsalasångarnas Pariserkör. Har biträdt som solist vid en mängd stora musikhögtider och företagit vidsträckta konsertresor i Sverige, Norge, och Tyskland.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1907. Ledamot af K. Musikaliska akademien 1890. Professor musices 1921. Innehafvare af medaljen Litteris et Artibus 1889. R. V. O. 1895. R. D. D. O 1896. R. N. O. 1912. K. V. O II kl. 1917.

LINDAHL, CARL HARALD. Född d. 4 nov. 1878 i Sundsvall.

Föräldrar: Läroverksadjunkten och stadskamreraren i Sundsvall CARL THEODOR LINDAHL, född d. 11 jan. 1843, och BLANCHE ANDRÉE SCHIÖTT, född d. 7 jan. 1851, död d. 4 juli 1921 i Sundsvall.

L. genomgick 7 klasser af Sundsvalls högre allmänna läroverk och antogs d. 1 okt. 1896 till elev på apoteket Gripen i Sundsvall samt aflade farmacie studiosi-examen d. 24 maj 1899. Tjänstgjorde därefter å apoteken i Lindesberg från d. 26 maj 1899 till d. 9 maj 1900, Orsa från d. 2 aug. till d. 10 sept. 1900, Lejonet i Sundsvall från d. 10 sept. 1900 till d. 25 maj 1902, Vasen i Göteborg från d. 26 maj 1902 till d. 31 juli 1902, Lejonet i Sundsvall från d. 1 aug. 1902 till d. 30 april 1903 och Gysinge från d. 1 maj till d. 14 sept. 1903. Inskrefs vid farmaceutiska institutet d. 15 sept. 1903 och aflade apotekar-examen d. 27 maj 1905 samt tjänstgjorde därefter å apoteken Kronan i Borås från d. 1 juni 1905 till d. 15 dec. 1905, Varberg från d. 15 dec. 1905 till d. 1 okt. 1908 och som föreståndare och arrendator å sistnämnda apotek från d. 1 okt. 1908 till d. 1 okt. 1916. Blef efter avslutadt köp innehafvare af apoteket i Ystad och innehade detsamma under tiden d. 1 april 1917 till d. 1 okt. 1920, då han försålde det till legitimerade apotekaren A. K. Berglund.

Innehade medikamentsförrådet i Skurup från d. 1 april 1917, och afträdde detsamma d. 1 febr. 1918 till apotekaren G. W. Henckel Rosenberg, till följd af förrådets förändring till själfständigt apotek.

Tjänstgjorde å apoteket i Ystad från d. 1 okt. 1920 till d. 1 dec. 1920 och var föreståndare för apoteket i Tomelilla under tiden dec. 1920—sept 1921. Tjänstgör å apoteket Storcken i Stockholm från d. 1 okt. 1921. Tillhörde i Ystad styrelsen för A.-B. Nordiska handelsbanken samt tjänstgjorde som direktör för densamma under tiden d. 1 aug. 1918—1 april 1919.

Gift d. 14 sept. 1921 med MARIA ELISABETH WIHLBORG, född d. 28 dec. 1896 i Ystad, dotter till majoren vid K. Skånska dragonregementet OTTO FREDRIK WIHLBORG, och ADOLPHINE BOLTENSTERN, född d. 30 mars 1860.

BERGLUND, AXEL KONRAD. Född d. 18 febr. 1876 i Växjö.
Föräldrar: Rådhusvaktmästaren ANDERS NILSSON, född d. 7 juli 1844, och JOHANNA BERGLUND, född d. 20 jan. 1848, död d. 20 juli 1900.

Efter att hafva genomgått Växjö högre allmänna läroverk antogs B. d. 1 juli 1893 till elev å apoteket Lejonet i Växjö samt aflade farmacie studiosi-examen d. 5 sept. 1896. Tjänstgjorde därefter å ofvannämnda apotek till d. 31 juli 1903 och sedan å apoteket i Ljungby till d. 1 sept. 1907. Inskrefs höstterminen 1907 vid farmaceutiska institutet, där han aflade apotekarexamen d. 25 maj 1909. Tjänstgjorde efter apotekarexamen å apoteket i Billingsfors från d. 6 juni 1909 till d. 24 april 1917, däraf från d. 1 januari 1910 som föreståndare och arrendator.

Efter innehafvarens i Billingsfors död hade B. anställning å apoteket i Tomelilla från d. 25 april 1917 till d. 31 mars 1920 och från sistnämnda dag till d. 1 okt. s. å. å apoteket i Ystad. Efter att hafva inköpt apoteket i Ystad, å hvilket privilegibref utfärdades för B. d. 25 sept. 1920, tillträdde han detta apotek d. 1 okt. s. å.

I Tomelilla var B. ledamot af hälsovårds- och byggnadsnämnden samt planteringsstyrelsen.

Gift d. 6 juli 1911 med KARIN ERIKA BERGMAN, född d. 8 maj 1885, dotter till fabriksägaren BROR JULIUS BERGMAN i Ljungby och HANNA LARSSON.

Barn: BENGT ANDERS JULIUS, född d. 19 juli 1913; — BRITTE KARIN EYVOR, född d. 15 juli 1918.